

Mythologia, Venise, 1567 - X [00] : Quod omnia philosophorum dogmata sub fabulis continebantur

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[00\] : Quod omnia philosophorum dogmata sub fabulis continebantur](#) est une version augmentée de ce document

---

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre X

[Mythologie, Paris, 1627 - X \[00\] : Que tous les preceptes de Philosophie s'enseignoient jadis par les Fables](#) est une transformation de ce document

---

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre X

[Mythologie, Lyon, 1612 - X \[00\] : Que tous les preceptes & enseignemens philosophiques s'enseignoient jadis par fables](#) est une transformation de ce document

---

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - X [00] : Quod omnia philosophorum dogmata sub fabulis continebantur, 1567

Consulté le 08/08/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/958>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4

Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination289r°-290r°

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 28/11/2024

NATALIS COMITIS MYTHOLOGIAE

LIBER DECIMVS.

Quò omnia philosophorum dogmata sub fabulis continebantur.

ANIFESTVM esse ducimus ex iis, quæ hactenus explicata fuerunt Opt. ac Sapientis. CAROLE Rex, omnia prisorum instituta tum ad cognitionem rerum naturalium, tum etiam ad rectorum morum rationem pertinentia, fuisse ab antiquis sub fabulis integrum occultata. Verumtamen non inutile fore arbitramur, si paucis complectamur ea, quæ latius in superioribus libris fuerunt contenta: quippe cum ita fuerint implicata dogmata sapientum sub fabulis, ut neque à mediocriter quidem eruditis facile secerni possent. Nam illa, quæ Aristoteles, &c., ante illum, diuinus Plato, de naturæ opificio tradiderunt, quæque vel Empedocles, vel Parmenides, vel Pythagoras, in medium protulerunt, aliisque philosophi, aut quæ de morib[us] singulorum; illa omnia fuisse patuit antiquarum fabularum attributum dogmata, è quibus tantum quisque hanferit, quantum suu ingenii ferret facultas. Significabunt enim, ut dictum est, Mundum à Deo fuisse creatum, eumq[ue] consilere ex universa materiæ; quare unum esse mundum, ac non plures. Tempus natum esse è coeli motu. Cœlos harmoniam musicam, dum mouentur, pro ratione magnitudinis corporū, efficere. Aetheris sempiternam materiam existere. Elementa esse corruptioni & mutationibus obnoxia secundum partes, cum tamen tota moles ita creata sit à Deo, ut esse possit sempiterna. Hec omnia anima mundi, sine vis divina, à corruptione præseruat. Terram esse immobilem, ex terraque omnia perpetuis motibus agitari. Elementorum partes inter se se vicissim per calorem ætheris, ac per frigus corrupti & gigni, omniumq[ue] horum frequentiores fieri circa terram mutationes per fabulas innuebant. Grandines & inimberbes & fulmina fieri, ex quoque quæ sunt in sublimi, è vaporibus à Sole in sublime elatis. Tum rursus è commixtione elementorum & corruptione diversa gigni animalia, & plantæ; quorum omnium autor est sol per moderatum calorem. omnibus animalibus, & è multis principiis compositis, semel esse motendum, cum omne compositum in sua principiis solvi denique necesse sit. Deinde ad explicandam naturam plantarum & frugum peruentum est. His esse vires diversi temporum vicissitudines; cum per has modo vires resumere, modo vberes fructus proferre solcant. Deinde animantium omnium generatione vel sit è corruptione, vel coniunctione matris & feminæ. Verisq[ue] procreandis & educandis confert cœli clementia: nam ex illa temperie naicitur cupiditas procreandi. Deinde de mutationibus lunæ ac viribus petra-

D d d d   Etatun,

Mythologæ

starunt, cuius humor in plenilunio confert parturientibus, & incremento plantarum, & conseruandis animalibus, quænata sunt. Atque eisdem saeculatis autorem & principem solem esse dixerunt, quem idcirco & medicæ artis peritum, & sanitatis ac pestilentiaz moderatorem putarunt. Nam cum mediocritas, temperiesque caloriz, & graditas ac magnitudo per illum sit, merito hæc facultas illi tributa est. Poœta demonstrarunt omnia diuina prouidentia gubernari, nihilque esse quod sine Dei auxilio diutius possit confitescere. Solem esse Dei ministrum, per quem omnia suot & nascuntur, cum in miscet elementa, è quorum commitionibus nascuntur omnia. Animas hominum esse immortales, quæ, postquam fuerint his corporibus exolutæ, pro suis meritis vel præmis, vel supplicia sortiantur. Deum adesse ubique hominibus quiduis facientibus. Nemini licere clam esse scelerato. Solum innocentiam intrepidas animas mortuorum ad seuerissimorum iudicium presentiam deducere. Acque ut summatis complectat, omnem Dei & Naturæ diligentiam, quæ ad elementa, vel ad corpora ex his composita, vel ad simplex illud ac diuinum vocatum supernum corpus pertinet, per fabulas explicat. Atque exdem tabulæ non minus ad informandos mores conserebant, cum significarent Deorum cultum & religionem à nemine posse impune negligi. omnia diuinæ prouidentiaz esse obnoxia, nihilque carere Dei presentia. Deum fanere humanæ iaduillitz. Dæmones Dei nimios nobis semper consulere, atque recta suggerere consilia. Sapientiam rem esse Deo gratissimam, maximeque à Deo diligè sapientem. omnium scelerum grauiſſimam esse auaritiam, quæ omnia & humana & diuina iura, cultumque vel ipsius Dei pellendare consuevit; cum nihil sit tam sanctum, quod non auaritia violare soleat. Neminem esse posse auarum, qui idem sit vir bonus. omnibus necessariam esse sapientiam, sed principibus hominibus præsertim. Opum eximiam præstantiam neque vili utilem esse, neque necessariam: cum brevis sit omnino fructu illorum, quæ diurnis laboribus comparaueris. omnem eximiam opulentiam deuitandam, ut infidiliis plenam. Iustissimas esse opes, quæ ex agrorum cultu proueniunt. Naturam paucis esse contentam, ratiuos esse, qui plura quam opus habeant, per aliorum iniurias & assiduos labores sibi parate contendant. Nullam esse opum, honorum, libidinum, rerumq; huiusmodi satietatem. Ab omni ambitione abstinendum, cum honores qui vel imperitis, vel immeritis deferuntur, & ipsi, & iis qui detulerunt, aliquando fiant calamitosi. Nihil esse à Deo petendum proprium, nisi quod videatur illi nobis conferre. omnium mortalium statum esse inconstantissimum. Neminem impurum posse Dei ultionem deuiriare. Legem esse hominum Reginam. Belluarum esse armis, at hominum ratione disceptare. Nemini scelerato confidere oportere. Principum gratiam nulli impuro esse firmam diutius. Qui semel à recto deseuierit, legesque contemnere didicerit, is pollea sit ad omne improbitas genus propensus. Si quis voluptatum imperium semel & quo animo patiatur, illum postea variarum belluarum ac ferarum formam induere. Neminem posse sati sibi à voluptatibus cuperare, nisi diuinam opem implorauerit, & ab illa adiuetur; quare temperans putandus est Dei amicus. opus esse eximia quadam sapientia ubi quis in aliquam turpem cupiditatem inciderit, ut inde pedem retrahere possit. Anima partes esse duas, hanc rationi parentem, illam minime auditentiationem; oportetq; meliorem detulicæ imperare. omnis probitatis esse funda-

fundamentum religionem; omnemque beneficentiam esse Deo grāram. Vix tam mortalium esse quasi plurimis difficultibus circumuentem, ē quibus nisi Dei ope nemo satis sapienter se expedire poterit. Siliis vel ad probitatem vel improbitatem esse acutissimum calcar domesticā maiorū exēpla. Ebrietatem corpus, & animum inuilem facere rebus omnibus; multaque indecora immoderatum vini usum sequi solere. Irā vim plurimum obesse rebus omnibus, nisi moderatio illi adhibeatur; superbiamque & pertinaciā & inuidiam debere rationi & resto consilio obtemperare. omnem arrogatiā & temeritatē diuinę naturę maxime esse aduersam, quæ tandem a Deo deprimitur. Ambitionem maximē animos mortalium infestare. Mortalium superbia & crudelitatem Dei irām concitari. omnibus vitiis annexum esse condignum supplicium neque viam esse nobilitatem, aut vires, aut dūties, aut potentiam, quæ possit dignæ poenæ scelēatum hominem subtrahere; quippe cum vel debilis fortissimum hominem iniquum sepe profigatur. Animas esse immortales, quæ diutissimē possint penas dare illorū scelerum, quorum perbreuem voluptatem expetuerint. omnibus esse moriendum, cum somnus nos mortales esse ob quandam mortis similitudineus moneat. omnes post mortem esse iudicandos. Innocentiam esse optimum viaticum omnibus animabus mortuorum ad summi Dei presentiam. Ita viuendum esse ut recordatio vita p̄sterit possit nos in motte consolari, at non certores iniicere. Tortores fore qui commissa peccata nos fateri cogant post mortem. omnia peccata vel esse medicabilia, vel minime. Singularis animabus pro magnitudine peccatorum magnitudinem suppliciorum esse paratam. Non esse curandum quid de nobis dicant homines, sed quod æquum esse videatur faciendum; cum nemo proorsus ex omnibus mortalibus omni ex parte irreprehensibilis existat. Ego sanè, cum ita fuerint dogmata sub fabulis antiquorum contenta, illos qui posse philosophi nominati sunt, philosophandi initia ab ipsis fabulis cepisse contendem: neque aliud fuisset philosophiam, quam fabularum sensa ab inuolucris, exuulisque fabularum explicata. Nam cum ab Aegyptiis vniuersa propè philosophia in Græciam primum tuisset deportata, quid prohibet illam per fabulas apud Græcos fuisse per manus traditam? Cum enim inuestigare philosophiam à principio Aegyptiis sacerdotes prisca illis temporibus explicant, et cumque sacrarum cognitionem illi niterentur apud se retinere, ne traderetur in vulgo; dederunt operā ut aliquas notas inuenient, sub quibus sapientiz p̄cepta, & arcana mylleria sacrorum continerentur, quas Hieroglypticas non minarunt. Sunt enim hiera lacra; ac glypho sculpo. Illud vero admirabile fuit in Græcorum fabolis, quod earum nonnullæ historicam & physicam & ethicam narrationem admittunt, cum aliæ naturalem tantum, aliæ moralem solam contineant. Atq; nos in nonnullis omnes hanc explications ponemus, in aliis vel moralem tantum, vel naturalem; cum facile esse uniuicue censeamus hæc omnia pro iudicio colligere. atque primū de Ioue incipiamus.

De Ioue hissericē.

Hic Deus habitus fuit, postquam pulso patre de regno ipse imperium suum cepit. quia Reges antiquitus pro Diis colebantur, quod inuenta mulierum

Dddd a torum